

Research Paper

An Educational Program Pattern in Sports to Achieve Gender Equality and Violence Prevention against Women**Mahshid Gholi Poor¹, Sara Keshkar^{2*}**

1. Ph.D. Student in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran
2. Associate Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran (Corresponding Author)

Received: 2020/06/15**Accepted:** 2020/10/20**Abstract**

The aim of this qualitative research was to present an educational program pattern to achieve gender equality and violence prevention against women in sports and using grounded theory based on the Strauss-Corbin approach. The participants consisted of women sports experts including professors of sports management, researchers in the field of women's sports, managers and authorities of sports organizations, coaches, athletes, sociologists and psychologists (N=21) who were selected by using judgement sampling method and participated in the interview. Open, axial and selective coding methods were used to analyze the data. In a semi-structured interview with experts, a set of basic themes was collected during the coding process, and categories were extracted from them. In the axial coding stage, relationships between categories under the heading of causal conditions including motivational skills, the main phenomenon including gender awareness, strategies including anger management skills and environmental education, intervening conditions including gender and culture, contextual factors including participatory learning, and outcomes including cognitive skills and social skills were identified in the coding paradigm. In the selective coding stage, all components of the coding paradigm were described; the model was drawn and the theory was formulated and presented. The research results extracted 8 main components and 21 sub-components presented in the form of a theoretical frame based on the grounded theory. Results indicates that the factor of training coaches and athletes is an essential factor to achieve gender equality and prevent violence against women.

Keywords: Education, Gender equality, Grounded Theory, Sport, Violence.

1. Email: mahshidghoulipoor@gmail.com
2. Email: sarakeshkar@gmail.com

Extended Abstract**Background and Purpose:**

Despite many advances, women around the world are often more exposed to unequal perceptions and behavior than men (1). Gender inequalities are an important factor in shaping the situation in which social requirements and restrictions, socio-ethical laws and norms discriminate against women (2). In addition, violent acts against women are among the most common social crimes and manifestations of patriarchy in today's world, that are seen in all nationalities and social groups (3). Among the various factors, education is the cornerstone of gender equality and the prevention of violence against women, and practical training is much more effective than theoretical training (4). Meanwhile, educational programs in the form of sports can play an important role in gender equality and prevention of violence against women. In this regard, this research was conducted with the aim of an educational program pattern to achieve gender equality and violence prevention against women in sports.

Materials and Methods:

This research is a qualitative research that has been done using grounded theory based on Strauss-Corbin approach. The statistical population of the study consisted of women sports experts including sports management professors with works related to women's studies, researchers in the field of women's studies, managers and officials of sports organizations (student sports, federations and education), coaches, athletes, sociologists and psychologists, and 21 people participated in the interview by purposeful and theoretical sampling method until the theoretical saturation was reached. In the grounded theory method, the texts are carefully studied and coded after the interviews are conducted and converted into text. In this method, the coding of the interview data is done in three steps, which include open, axial and selective coding. In open coding, first, the basic concepts were identified by one-to-one textual coding of interviews. Then, through centralized coding, secondary concepts were obtained from the primary concepts, and main categories were discovered and concepts were categorized. In the axial coding step, the axial class was selected and the relationship of other classes with it was identified in five headings: causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies and consequences. In the selective coding stage, which is accompanied by a detailed study of the data and coding of

the previous two stages, the researcher analyzed the data in depth and presented them in the form of the grounded theory. To collect data, semi-structured interview with experts was used, and to ensure the validity of the research, or in other words, the accuracy of the findings, two methods of control and review by colleagues, and review and opinion of non-participating experts were used.

Findings:

In the open coding stage, 110 primary concepts were identified and 21 of them were secondary concepts including empowerment, positive self-concept, guidance and empowerment, gender justice, opposite sex role, attitude change, respectful behaviors, moral education, social challenges, direct education, visual education, social marketing, communication skills, self-control, participatory management, joint activity, cognitive reconstruction, cognitive-emotional, problem solving skills, biological differences and general culture were obtained and classified. In the axial coding stage, the link between the categories under the headings of causal conditions including motivational skills, the main phenomena including gender awareness, strategies including anger management skills and environmental education, interventional conditions including gender and culture, contextual factors including participatory learning, and outcomes including cognitive skills and social skills were determined in the form of coding paradigm. In the selective coding phase, all components of the coding paradigm were described; pattern, drawing and theory were developed and presented. Therefore, these learning motivational skills in the form of sport lead women to believe that they have the necessary ability to perform and control various responsibilities in society. Also, participatory learning by creating conditions for teamwork of men and women in managing sports activities and having clear goals and interactions can provide recognition of women's abilities, reduce men's negative mentality about them, and ultimately increase equality and reduction of violence against women. The factor of gender and culture can exacerbate gender inequality and violence against women, which highlights the need to pay attention to creating knowledge about the biological and physiological differences between men and women and rejecting incorrect cultural views in sports education. Gender justice, emphasizing the role of the opposite sex leads to gender awareness. Moreover, anger management skills and environmental education are effective strategies to reduce inequality and violence against women. Finally, appropriate training in

cognitive and social skills, as a result, leads to respect for women and to improve human communication and a sense of equality between men and women.

Conclusion:

In general, the type of training, coaching behavior and other interactions that occur in sports, has a great impact on athletes' perceptions of gender equality and violence against women. Therefore, paying attention to the pattern of educational programs presented and using this pattern to train coaches and then athletes can help increase gender equality and reduce violence against women in society.

Keywords: Education, Gender equality, Grounded Theory, Sport, Violence.

References

1. Cesari, J. (2012). Saudi women going to Games is a sham. Available at: Special to CNN (Accessed 8 January 2014).
2. Panahi, H., Salmani, B., & Al-Imran, S. A. (2016). The impact of gender inequality in education on Iran's economic growth. *Economic Sociology and Development*, 5(1), 43-61. (in Persian).
3. Hosseini, S. H., Mohseni, R. A., & Firozjaeian, A. A. (2019). The sociological explanation of violence against women (an experimental study). *Social Studies and Research in Iran*, 8(2), 411-432. (in Persian).
4. Sammut, D., & Bradbury-Jones, C. (2019). A systematic review. *Trauma, Violence and Abuse*. <https://doi.org/10.1177/1524838019843198>

تدوین الگوی برنامه‌های آموزشی در ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان

مهشید قلی‌پور^۱، سارا کشر^{۲*}

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران،

ایران

۲. دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

(نویسنده مسئول)

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۷/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۳/۲۶

چکیده

این پژوهش کیفی با هدف تدوین الگوی برنامه‌های آموزشی در ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان و با استفاده از نظریه داده‌بنیاد مبتنی بر رویکرد استراوس-کوربین انجام شد. صاحب‌نظران ورزش زنان شامل اساتید مدیریت ورزشی، پژوهشگران حوزه مطالعات زنان، مدیران و مسئولان سازمان‌های ورزشی، مربیان، ورزشکاران، جامعه‌شناسان و روانشناسان جامعه پژوهش را تشکیل دادند. به روش نمونه‌گیری هدفمند و نظری تا رسیدن به حد اشباع نظری ۲۱ نفر در مصاحبه شرکت کردند. برای تحلیل داده‌ها از روش کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی استفاده شد. ضمن اجرای مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با صاحب‌نظران، مجموعه‌ای از مضامین اولیه طی فرایند کدگذاری باز گردآوری شد و از درون آن‌ها مقوله‌هایی استخراج شد. در مرحله کدگذاری محوری، پیوند میان مقوله‌ها ذیل عناوین شرایط علی شامل مهارت انگیزشی، پدیده اصلی شامل آگاهی جنسیتی، استراتژی‌ها شامل مهارت‌های کنترل خشم و آموزش محیطی، شرایط مداخله‌گر شامل جنسیت و فرهنگ، عوامل زمینه‌ای شامل یادگیری مشارکتی و پیامدها شامل مهارت شناختی و مهارت اجتماعی در قالب پارادایم کدگذاری تعیین شدند. در مرحله کدگذاری انتخابی نیز همه اجزای پارادایم کدگذاری تشریح شدند، مدل ترسیم شد و نظریه تدوین و ارائه شد. در نهایت، هشت مؤلفه اصلی و ۲۱ زیرمؤلفه استخراج شدند و در قالب الگوی نظری بر مبنای نظریه داده‌بنیاد ارائه شدند. براساس نتایج، تدوین الگوی برنامه‌های آموزشی در ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان و استفاده از الگو در آموزش مربیان و ورزشکاران، به افزایش برابری جنسیتی و کاهش خشونت علیه زنان در جامعه کمک می‌کند.

واژگان کلیدی: آموزش، برابری جنسیتی، خشونت، نظریه داده‌بنیاد، ورزش.

1. Email: mahshidghoulipoor@gmail.com

2. Email: sarakeshkar@gmail.com

Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International Public License

مقدمه

به‌رغم پیشرفت‌های فراوان، در سراسر جهان غالباً زنان در مقایسه با مردان در معرض درک و رفتار نابرابر هستند (سزاری^۱، ۲۰۱۲، ۱؛ لیم و دیکسون^۲، ۲۰۱۸، ۴۰۰). نابرابری‌های جنسیتی عاملی مهم در شکل‌گیری شرایطی هستند که در آن، الزامات و محدودیت‌های اجتماعی، قوانین و هنجارهای اجتماعی، اخلاقی و آداب و رسوم، تبعیض‌هایی را علیه زنان ایجاد می‌کنند. از آنجاکه موقعیت زنان در جامعه عمیقاً تحت تأثیر شرایط و سطوح توسعه در کشورهاست، هر چه کشورها توسعه‌یافته‌تر باشند، شکاف بین توسعه‌یافتگی زنان و مردان کاهش می‌یابد؛ به همین دلیل بهبود وضعیت زنان جزو الزامات اصلی در بهبود شاخص‌های توسعه در هر جامعه محسوب می‌شود؛ با وجود این، آمار نشان می‌دهد که هیچ جامعه‌ای با زنان رفتاری برابر با مردان ندارد (پناهی، سلمانی و آل‌عمران، ۲۰۱۶، ۴۴). همچنین اعمال خشونت‌آمیز علیه زنان و بدرفتاری با آن‌ها از رایج‌ترین جرایم اجتماعی و از جلوه‌های مردسالاری در جهان امروز است که در تمام ملیت‌ها و گروه‌های اجتماعی به چشم می‌خورد. با اینکه خشونت علیه زنان همیشه در طول تاریخ وجود داشته است، تنها در دو دهه گذشته است که اجتماعات بین‌المللی شروع به برساخت و تعریف آن به‌مثابه مسئله اجتماعی کرده‌اند (حسینی، محسنی و فیروزجانیان، ۲۰۱۹، ۴۱۲). برابری جنسیتی، میزانی را منعکس می‌کند که زنان فرصت‌های برابری برای توسعه استعدادهایشان برای انتخاب مستقل دارند (احمدی، سهراب‌زاده و عشایری، ۲۰۱۵، ۱۵۹) و هر عمل خشونت‌آمیز مبتنی بر جنسیت که سبب بروز یا احتمال بروز آسیب‌های جسمانی، جنسی، روانی یا رنج و آزار زنان شود، خشونت علیه زنان محسوب می‌شود. خشونت علیه زنان دارای ابعاد گوناگون خشونت روانی-عاطفی، خشونت اقتصادی-اجتماعی و خشونت فیزیکی مستقیم و غیرمستقیم است (نیازی، افرا، نژادی و سخایی، ۲۰۱۷، ۸۴).

از میان عوامل گوناگون، آموزش، سنگ بنای برابری جنسیتی و پیشگیری از خشونت علیه زنان محسوب می‌شود. نتایج پژوهش پودل^۳ (۲۰۱۴) نشان داد که فقدان آموزش، کمبود منابع آموزشی و فقدان ارائه راهنمایی‌های لازم توسط مسئولان از مهم‌ترین دلایل بروز خشونت علیه دختران است. نتایج پژوهش ساموت و بردبری‌جونز^۴ (۲۰۱۹) نیز نشان داد که استراتژی‌های تعاملی در آموزش نقش مهمی در کاهش خشونت علیه زنان دارند و آموزش‌های کاربردی از آموزش‌های تئوری بسیار مؤثرتر

1. Cesari
2. Lim & Dixon
3. Poudel
4. Sammut & Bradbury Jones

است. در این میان براساس مطالعات ورزش برای توسعه^۱، یکی از راه‌های مؤثر به‌منظور مقابله با خشونت علیه زنان و نفی تبعیض جنسیتی، فرصت برابر مشارکت در فعالیت‌های ورزشی است (کاید^۲، ۲۰۰۸، ۳۷۲؛ مایر و ساودرا^۳، ۲۰۰۹، ۱۱۶۱؛ هیپرست، مک‌نیل، کید و ناپرس^۴، ۲۰۱۴، ۱۵۸) که از طریق درونی‌شدن عناصر فرهنگی و اجتماعی مؤثر به وقوع می‌پیوندد و به این فرایند «جامعه‌پذیری» گفته می‌شود. نظریه جامعه‌پذیری جنسیتی به‌عنوان نوعی از جامعه‌پذیری به این موضوع مهم می‌پردازد که چگونه دختران و پسران امتیازها و رفتارهای مناسب از نظر جنسیتی را که بر نگرش جنسیتی آن‌ها اثر می‌گذارد، فرامی‌گیرند (هومین‌فر، ۲۰۰۳، به نقل از نیازی، افرا، نژادی و سخایی، ۲۰۱۷، ۸۷). اماکن ورزشی به‌عنوان مکان‌هایی که افراد به‌طور مکرر یکدیگر را می‌بینند، درواقع پلی است که افراد را درگیر این اجتماع می‌کند. «جامعه‌پذیری از طریق ورزش» نیز شامل یادگیری و شکل‌گیری باورها، نگرش‌ها، شخصیت، بهبود مهارت‌ها، درک از خود و جامعه‌پذیری نقش‌ها می‌شود و از طریق فعالیت‌های ورزشی هویت و نقش‌های جنسیتی آموخته می‌شود. این آموخته‌ها به زمینه‌های دیگر زندگی ورزشکاران و خارج از فضای ورزشی نیز انتقال می‌یابد و مربیان و گروه همسالانی که درگیر فعالیت ورزشی هستند، درواقع کارگزاران جامعه‌پذیری از طریق ورزش محسوب می‌شوند (صداقت‌زادگان، ۲۰۰۶، ۶۴). مشارکت در ورزش می‌تواند به زنان برای غلبه بر احساس ابژه‌کردن بدن‌های خود، گسترش دادن مهارت‌های فیزیکی و بالابردن سطح توانایی‌های فیزیکی و قدرتی کمک کند و اعتمادبه‌نفس آنان را بالا ببرد. از طرف دیگر قدرت بدنی که از طریق مشارکت ورزشی به دست می‌آید، با سلامتی همراه است و باعث می‌شود زنان سلامت فیزیکی و روانی خود را کنترل کنند و کمتر احساس آسیب‌پذیری داشته باشند (صدیقی و ذکایی، ۲۰۱۵، ۶۹). این عوامل به افزایش استقلال افراد منجر می‌شود. همچنین مشارکت در ورزش می‌تواند چگونگی ارتباط دختران و زنان با مردان را تغییر دهد. درواقع ورزش به آن‌ها نگرشی می‌دهد که می‌توانند در مقابل مردان از موضع ضعف عمل نکنند و قوی باشند (کوکلی^۵، ۲۰۰۳، ۲۵۹؛ صدیقی و ذکایی، ۲۰۱۵). ساودرا (۲۰۰۵) نیز بیان می‌کند که پیشرفت زنان در ورزش بر توسعه رسمی آنان تأثیر می‌گذارد؛ این در حالی است که در بیشتر جوامع به‌طور متعارف فعالیت‌های ورزشی با مردان تعریف شده و به تبع آن، امکانات ورزشی نیز در اختیار آن‌ها قرار گرفته است. ورزش اساساً فعالیتی مبتنی بر جنسیت است (نقدی، بلالی و ایمانی،

1. Sport for Development
2. Kidd
3. Meier & Saavedra
4. MacNeill, Kidd & Knoppers
5. Coakley

۲۰۱۱، ۱۴۸). ورزش، ورزشکار و حتی تماشاچی اغلب امری مردانه تلقی شده و حتی به گروه خاصی از مردان منحصر بوده است (اتمار^۱، ۲۰۱۰، ۱۴۵). از طرف دیگر، کارشناسان همواره این موضوع را تأیید کرده‌اند که محدودیت‌های امکانات تفریحی و ورزشی، نبود برنامه‌ریزی برای بهبود وضع امکانات، نبود یا کمبود مربیان مجرب و موانع فرهنگی و مشکلات خانوادگی همواره در ورزش دختران وجود داشته است (مؤتمنی، همتی و مرادی، ۲۰۱۴، ۱۱۳) که همین موارد می‌توانند زمینه‌ساز نابرابری و تبعیض جنسیتی شوند. همچنین به اعتقاد لیستون، مورتیمر، همیلتون و کامرون^۲ (۲۰۱۷) در عین حال که در محیط‌های ورزشی ممکن است خشونت مستقیم علیه زنان روی دهد، این امر می‌تواند بر نگرش‌هایی که موجب خشونت می‌شوند نیز تأثیرگذار باشد؛ در نتیجه، آن‌ها یا می‌توانند فرهنگ مسئله‌ساز را تقویت کنند یا این هنجارها، شیوه‌ها و ساختارها را به چالش بکشند تا فرهنگ خود را تغییر دهند؛ به همین دلیل می‌توان گفت ماهیت ورزش به خودی خود موجب برابری یا نابرابری و خشونت یا فقدان خشونت نمی‌شود؛ بلکه دربارهٔ این موارد آموزش‌های حین ورزش می‌توانند تأثیرگذار باشند. در این باره ذکایی و صدیقی (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان «زنانگی و ورزش» به این نتیجه رسیدند که پس از انتخاب ورزش و استمرار در پرداختن به آن، عاملیتی مشترک و اعتمادبه‌نفس در افراد پرورش می‌یابد که هر دو گروه این افراد دست به خلاقیت در متن می‌زنند. تلفیق ظرافت و خشونت در عین گزینش صفات متضاد مثل ظرافت و قدرت و همچنین سوژه‌گی بدن‌های ورزشکاری، نشان از این عاملیت و خلاقیت دارد و ورزشکاران از این طریق معنای زنانگی را وسعت می‌بخشند و فضا را برای خلاقیت و گزینشگری کنشگر اجتماعی باز می‌کنند. همچنین نقش پررنگ عاملیت تاحدی است که عوامل اجتماعی مؤثر در این حوزه را نیز درمی‌نوردد. براساس نتایج پژوهش قادرزاده و حسینی (۲۰۱۵)، ورزش برای بانوان کسب پذیرش اجتماعی، بازاندیشی و ارتقای سلامت جسمی و روانی به همراه دارد. ویلیامز و نویل^۳ (۲۰۱۴) بیان می‌کنند شواهد نسبتاً ثابتی برای ارتباط بین رویدادهای ورزشی خاص (به‌عنوان مثال، بازی‌های فوتبال مؤسسات قدیمی^۴) و گزارش خشونت خانگی وجود دارد، اما نمی‌توان این ارتباط را به همهٔ رویدادهای ورزشی، ورزشکاران و تماشاگران تعمیم داد. به اعتقاد آن‌ها متغیرهای بالقوه واسطه‌گر (برای مثال، مصرف الکل، برداشت‌های مردانگی، انتظار نتیجه) در خشونت نقش دارند. همچنین اذعان شده است که همهٔ مردان (ورزشکاران، تماشاگران و غیره) مردانگی را از راه خشونت‌آمیز ابراز نمی‌کنند و همهٔ خشونت خانگی ناشی از ورزش ممکن است

1. Atmar
2. Liston, Mortimer, Hamilton & Cameron
3. Williams & Neville
4. Old Firm Soccer Fixture

توسط مردان بر زنان صورت نگیرد. علاوه بر این، ورزش ممکن است در ارتباط با توانمندسازی زنان و دستیابی به برابری جنسیتی نقش داشته باشد. میلر، جونز، ریپر، پاگلیسوتی، مولبا و آبه^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی که به بررسی برنامه پیشگیری از خشونت جنسیتی توسط مربیان ورزشی پرداخته بودند، افزایش رفتارهای مثبت، شناخت رفتارهای نادرست و همچنین کاهش در ارتکاب سوءاستفاده از رابطه را مشاهده کردند. نتایج پژوهش جیمی و همکاران^۲ (۲۰۱۵) نشان داد برنامه‌های آموزشی کوتاه‌مدت مبتنی بر برابری جنسیتی بر اعتماد به نفس مربیان تأثیر می‌گذارد تا بتوانند تغییر نگرش و تغییرات مثبت رفتاری را اعمال کنند.

گذار جوامع از وضعیت سنتی به مدرن به بازتعریف هویت انسانی و اجتماعی و در نتیجه پرسش برانگیز شدن ساختارها و ارزش‌هایی منجر می‌شود که تبعیض و نابرابری جنسیتی بین زنان و مردان را بدیهی می‌شمارد؛ از این رو نابرابری‌هایی که روزگاری ذاتی و طبیعی تلقی می‌شدند، پایگاه خود را در ذهن زنان از دست می‌دهند و مشروعیت آن‌ها حتی در دورافتاده‌ترین نقاط در حال فرو ریختن است (کاستلز^۳، ۲۰۰۵، به نقل از نیازی و همکاران، ۲۰۱۷، ۸۴)؛ این در حالی است که یافته‌های پژوهش همتی و مکتوبیان (۲۰۱۳) نشان می‌دهد که جایگاه کشور ما در زمینه برابری جنسیتی، به‌رغم بهبود نسبی در سال‌های گذشته، در بین کشورهای حاضر در گزارش جهانی شکاف جنسیتی مناسب نیست. خشونت علیه زنان و دختران نیز مسئله‌ای مهم در امر سلامت و حقوق انسانی است. سازمان بهداشت جهانی، خشونت علیه زنان را از علل اصلی اضطراب، افسردگی، فکرها و خودکشی و استرس در بین زنان می‌داند (لودرمیر، شرایبر، دی‌اولیویرا، فرانساجونیور و یانسن^۴، ۲۰۰۸، ۱۰۰۹). به گزارش سازمان ملل متحد، در سراسر جهان ۳۵ درصد از زنان خشونت فیزیکی یا جنسی را از سوی شریک عاطفی خود و یا شخص دیگری تجربه کرده‌اند که این آمار در ایران به ۶۰ درصد می‌رسد؛ این در حالی است که بسیاری از خشونت‌ها در بافت سنتی ایران گزارش نمی‌شود و طبیعی در نظر گرفته می‌شود (خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۲۰۱۹، ۱). بی‌تردید، محیط اجتماعی در یادگیری این‌گونه رفتارها نقش مهمی ایفا می‌کند. در این باره نظریه یادگیری اجتماعی یکی از نظریه‌هایی است که در پژوهش‌ها برای توضیح انواع رفتارهای خشونت‌آمیز استفاده می‌شود. فرض اساسی نظریه یادگیری اجتماعی بر این ایده استوار است که فرایند یادگیری در متن ساختار اجتماعی و از طریق

1. Miller, Jones, Ripper, Paglisotti, Mulbah & Abebe
2. Jaime
3. Castells
4. Ludermir, Schraiber, D'Oliveira, França-Junior & Jansen

کنش متقابل، رفتارهای سازگارانه و انحرافی را تولید می‌کند و بروز رفتارهای خشونت‌آمیز به عملکرد متغیرهای یادگیری اجتماعی وابسته است (ایکرز و جنسن^۱، ۲۰۰۴، ۸۵). این نظریه بر نقش عوامل محیط اجتماعی در یادگیری نگرش‌ها و رفتارها تأکید زیادی دارد و بر ارتباط سه‌گانه بین افراد، رفتار و محیط از طریق فرایند التزام یا علیت متقابل اشاره می‌کند. فرایند یادگیری در دو محیط فیزیکی (جنبه‌های مادی میدان رفتار) و محیط اجتماعی (حضور واقعی یا خیالی دیگران) و مشارکت آنان در زمان یادگیری رخ می‌دهد؛ با این حال به نظر می‌رسد محیط اجتماعی اهمیت ویژه‌ای دارد (نقدی و همکاران، ۲۰۱۱، ۱۵۰). نظریه یادگیری اجتماعی هم بر تعیین‌کننده‌های فردی رفتار (باور، گرایش و انگیزه) و هم بر تعیین‌کننده‌های بیرونی مانند عوامل اجتماعی، مادی و تقویت‌کننده‌ها توجه دارد و افرادی که خودانگیزی و باور بیشتری درباره برابری دارند، احتمالاً دنبال مراقبت‌های پیشگیری هستند و بیشتر به ورزش می‌پردازند (محبی، ۲۰۰۰، به نقل از نقدی و همکاران، ۲۰۱۱، ۱۵۱)؛ به همین دلیل توجه به منابع آموزشی و برنامه‌های آن و راهنمایی مربیان و دست‌اندرکاران آموزش در محیط‌های ورزشی برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان اهمیت دارد. تجربیات ورزشی زنان، چه در کشورهای غربی و چه در کشورهای در حال توسعه، مکانی امن برای آن‌ها فراهم می‌کند (هنکوک، لایرس و ها^۲، ۲۰۱۳، ۱۶). برعکس، ورزش همیشه موجب قدرتمندی، امنیت یا اعتماد به نفس نمی‌شود. تجربیات ورزشی می‌توانند نقش‌ها و انتظارات جنسیتی سنتی را تقویت کنند و باعث شوند که زنان احساس قدرت نکنند. در برخی از زمینه‌ها، به‌ویژه در مواردی که هیچ‌گونه عمل و آموزشی درباره توانمندسازی صورت نمی‌گیرد، شرکت‌کنندگان زن که از نقش‌ها و انتظارات جنسیتی آگاه شده‌اند، با ترک ورزش (بریس-گوان^۳، ۲۰۰۴، ۵۰۴)، یا کنار آمدن با زنانگی سنتی، به جای مقاومت در برابر آن و تلاش برای تغییر درک دیگران یا ترغیب آن‌ها به رفتار کلیشه‌ای نکردن با زنان، خود را با انتظارات اجتماعی مطابقت می‌دهند (لیم و دیکسون، ۲۰۱۸، ۴۰۲). یافته‌های پژوهش مروری قلی‌پور و کشکر (۲۰۲۰) نیز به «تأثیر برنامه‌های آموزشی در قالب ورزش» بر اتفاقات مثبت و منفی ورزش و برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان اشاره دارد، اما تاکنون در پژوهشی به بررسی الگوی برنامه‌های آموزشی در ورزش به‌منظور دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان پرداخته نشده است؛ بنابراین این پژوهش با به‌کارگیری نظریه داده‌بنیاد به دنبال پاسخگویی به این پرسش‌هاست:

1. Akers & Sellers
2. Hancock, Lyras & Ha
3. Brace-Govan

- ۱- نظریه برنامه‌های آموزشی در ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان چیست؟
- ۲- عناصر تشکیل‌دهنده برنامه‌های آموزشی در ورزش برای برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان (شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، استراتژی‌ها و پیامدها) کدام‌اند؟

روش پژوهش

این پژوهش از نوع پژوهش‌های کیفی است که داده‌های آن با استفاده از مصاحبه اسمی گردآوری شد. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوا مبتنی بر روش تحلیل و کدگذاری گراند تئوری با رویکرد استراوس-کوربین^۱ استفاده شد. گراند تئوری یا نظریه داده‌بنیاد روشی است که براساس داده‌ها به تولید نظریه می‌پردازد. نظریه داده‌بنیاد با استفاده از رویکرد استقرایی به بررسی نظام‌مند داده‌های کیفی نظیر مصاحبه‌های پیاده‌شده و پروتکل‌های مشاهدات می‌پردازد تا در نهایت به ارائه یک نظریه منتج شود (دانایی فرد و امامی، ۲۰۰۷). از روش نظریه‌پردازی داده‌بنیاد زمانی استفاده می‌شود که نیاز به ارائه یک نظریه یا تبیین کلی (اجمالی) از یک فرایند وجود دارد و این امر هنگامی اتفاق می‌افتد که نظریه‌های موجود پاسخگوی مسئله مطالعه شده نیستند و به اصلاح یا تجدیدنظر نیاز دارند. در واقع از آنجاکه در این روش نظر افراد صاحب‌نظر بررسی می‌شود و همچنین مطالب متناسب با موقعیت و زمان بروز مسئله مطالعه شده مطرح می‌شود، به خوبی قابلیت تبیین دارد (کرسول^۲، ۲۰۰۵، ۳۹۵). در روش گراند تئوری (نظریه داده‌بنیاد) پس از اینکه مصاحبه‌ها انجام شدند و به متن تبدیل شدند، متون با دقت مطالعه و کدگذاری می‌شوند. در این روش کدگذاری، داده‌های حاصل از مصاحبه در سه مرحله کدگذاری می‌شود:

- ۱- کدگذاری باز: این مرحله از روش نظریه داده‌بنیاد، بلافاصله پس از اولین مصاحبه انجام می‌شود؛ به عبارت دیگر پژوهشگر پس از هر مصاحبه اقدام به پیدا کردن مفاهیم و انتخاب برچسب‌های مناسب برای آن‌ها و ترکیب مفاهیم مرتبط می‌کند (استراوس و کوربین، ۱۹۹۸). مرحله کدگذاری باز دارای دو زیرمرحله کدگذاری اولیه و کدگذاری متمرکز است. کدگذاری متمرکز عبارت

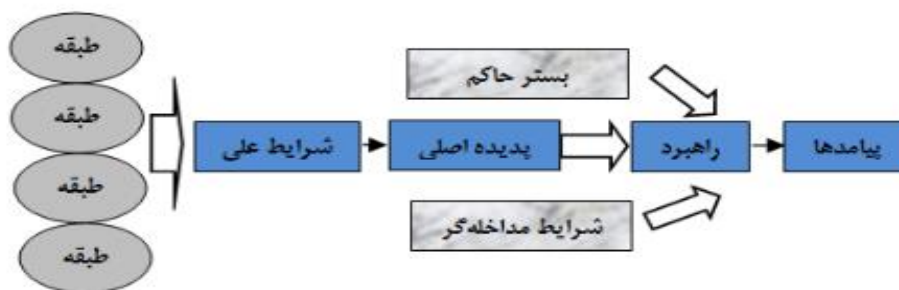
1. Strauss_Corbin
2. Creswell

است از استفاده از معنادارترین یا فراوان‌ترین کدهای اولیه برای غربال کردن و تقلیل میزان زیادی از کدهای ایجادشده در مرحله کدگذاری باز اولیه (محمدپور، ۲۰۱۰). در این پژوهش ابتدا با کدگذاری تک‌به‌تک متنی مصاحبه‌ها، مفاهیم اولیه شناسایی شدند. سپس با کدگذاری متمرکز، مفاهیم ثانویه از مفاهیم اولیه به دست آمدند و به کشف مقوله‌های عمده و طبقه‌بندی مفاهیم اقدام شد؛

۲- کدگذاری محوری: در مرحله دوم که کدگذاری محوری نام دارد، پژوهشگر یکی از طبقه‌ها را به‌عنوان طبقه محوری انتخاب می‌کند و آن را با عنوان پدیده محوری در مرکز فرایند کاوش می‌کند و ارتباط سایر طبقه‌ها را با آن مشخص می‌کند. ارتباط سایر طبقه‌ها با طبقه محوری در پنج عنوان می‌تواند برقرار شود که عبارت‌اند از: شرایط علی؛ این شرایط باعث ایجاد و شکل‌گیری پدیده یا طبقه هسته‌ای می‌شوند. همچنین این شرایط مجموعه‌ای از طبقه‌ها و ویژگی‌هایشان است که بر مقوله اصلی تأثیر می‌گذارد؛ شرایط زمینه‌ای: سلسله شریطی هستند که در آن فرایندها و تعاملات برای اداره، کنترل و پاسخ به پدیده صورت می‌گیرند؛ شرایط مداخله‌گر: این شرایط به‌مثابه بستری عمل می‌کنند که باعث تخفیف یا تشدید پدیده‌ها می‌شوند؛ راهبردها: بیانگر رفتارها، واقعیت‌ها و تعاملات هدفداری هستند که تحت تأثیر شرایط مداخله‌گر و زمینه‌ای حاصل می‌شوند؛ پیامدها: نتیجه و حاصل فرایندها و تعاملات است که ممکن است به‌صورت مثبت یا منفی باشند (کوربین و استراوس، ۲۰۰۸).

استراوس و کوربین، این روش کدگذاری را که به آن «مدل پارادایمی» کدگذاری محوری گفته می‌شود، ارائه کردند. به این دلیل به این روش، «محوری» گفته می‌شود که کدگذاری حول «محور» یک طبقه انجام می‌شود (استراوس و کوربین، ۱۹۹۸) (شکل شماره یک)؛

شکل ۱- مدل پارادایمی کدگذاری محوری
Figure 1- Axial Coding Paradigm Model

۳. کدگذاری انتخابی (گزینشی): در مرحله کدگذاری گزینشی یا انتخابی که همراه با بررسی دقیق داده‌ها و کدگذاری دو مرحله قبل است، پژوهشگر در عمق داده‌ها به تحلیل می‌پردازد و آن‌ها را در قالب نظریه داده‌بنیاد ارائه می‌دهد (کرسول و کلارک^۱، ۲۰۰۶). با توجه به مطالب ذکرشده، در این پژوهش برای تحلیل داده‌ها از روش کدگذاری سه‌مرحله‌ای گراند تئوری استراوس-کوربین استفاده شد.

عموماً برای انتخاب جامعه پژوهش در پژوهش‌های کیفی از تکنیک مثلث‌سازی استفاده می‌شود. با توجه به تکنیک مثلث‌سازی تلاش شد تا داده‌ها از افراد مختلفی که به‌نوعی با موضوع پژوهش در ارتباط بودند و دارای زمینه تخصصی، تجربه یا پژوهش‌های مرتبط بودند، جمع‌آوری شود. تکنیک مثلث‌سازی به استفاده از منابع متعدد داده‌ها برای ترسیم نتایج درباره آنچه حقیقت را تشکیل می‌دهد، اشاره دارد (اشتوبرت و رینالدی^۲، ۲۰۱۱)؛ به این ترتیب، جامعه آماری پژوهش را صاحب‌نظران ورزش زنان شامل اساتید مدیریت ورزشی دارای آثار مرتبط با مطالعات زنان، پژوهشگران حوزه مطالعات زنان، مدیران و مسئولان سازمان‌های ورزشی (ورزش دانشجویی، فدراسیون‌ها و آموزش و پرورش)، مربیان، ورزشکاران، جامعه‌شناسان و روان‌شناسان تشکیل دادند و به روش نمونه‌گیری هدفمند و نظری تا رسیدن به حد اشباع نظری، ۲۱ نفر در مصاحبه شرکت کردند. حد اشباع نظری، یعنی زمانی که در ضمن مصاحبه هیچ داده بیشتری یافت نشود که پژوهشگر به وسیله آن بتواند ویژگی‌های مقوله را رشد دهد. به موازاتی که پژوهشگر داده‌های مشابه را بارها و بارها مشاهده می‌کند، از لحاظ تجربی اطمینان حاصل می‌کند که یک مقوله به کفایت رسیده است. زمانی که مقوله‌ای کفایت لازم را کسب کرد، هیچ چیز باقی نمی‌ماند، جز اینکه پژوهشگر به سراغ گروه‌های جدیدی از داده درباره مقوله‌های دیگر برود و تلاش کند تا آن مقوله‌ها نیز کفایت لازم را به دست آورند (پاندیت^۳، ۱۹۹۶، به نقل از دانایی‌فرد و همکاران، ۲۰۰۷). برای گردآوری داده‌ها از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با خبرگان استفاده شد. مصاحبه نیمه‌ساختاریافته، مصاحبه‌ای است که سؤال‌های مصاحبه از قبل مشخص می‌شود و از تمام پاسخ‌دهندگان پرسش‌های مشابه پرسیده می‌شود، اما آن‌ها اختیار دارند پاسخ خود را به هر طریقی که می‌خواهند ارائه دهند (دلور، ۲۰۰۴، ۱۵۷-۱۵۸)؛ به این ترتیب، هر مصاحبه به‌طور میانگین ۵۰ دقیقه طول کشید. برای حصول اطمینان از روایی پژوهش و به عبارتی دیگر دقیق بودن

1. Clark
2. Streubert & Rinaldi
3. Pandit

یافته‌ها از دو شیوه کنترل و بررسی توسط همکاران و بازیکنی و اعمال نظر متخصصان غیرشرکت‌کننده در پژوهش استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل ضبط صوت، قلم و کاغذ بود.

نتایج

نتایج تحلیل داده‌ها با استفاده از سه روش کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی که شرح کامل آن در بخش روش‌شناسی آمد، در جدول شماره یک مشاهده می‌شود. همان‌طور که پیش‌تر توضیح داده شد، کدگذاری باز، فرایندی تحلیلی است که از طریق آن، مفاهیم شناسایی می‌شوند و ویژگی‌ها و ابعاد آن‌ها در داده‌ها کشف می‌شوند. در این مرحله، مقوله‌های اولیه از طریق بخش‌بندی اطلاعات جمع‌آوری شده و مقوله که طبقه‌ای از مفاهیم است، شکل می‌گیرد.

جدول ۱- کدهای ثانویه و مفاهیم

Table 1- Secondary Codes and Concepts

مقوله‌ها Categories	مفاهیم Concepts	کد اولیه Initial Code
مهارت انگیزشی Motivational Skills	توانمندسازی Empowerment	۱. ارتقای استقلال و قدرت تصمیم‌گیری زنان در قالب ورزش
		۲. شناسایی عوامل ایجاد احساس ضعف و تلاش برای رفع آن
		۳. شکوفایی توانایی‌های بالقوه
	خودپندارنده مثبت Positive Self-Concept	۴. افزایش عزت نفس و اعتماد به نفس
		۵. تفکرات قالبی جنسیتی
		۶. جانبداری جنسیتی
		۷. بهبود تصور درباره خود
		۸. ایجاد باور به شایستگی خود
		۹. ایجاد نگرش مثبت به زندگی
		۱۰. ارزشمندی فردی
		۱۱. خودارزشیابی مثبت
		۱۲. پذیرش خود
	هدایت‌کننده و نیرودهنده Guide and Energizer	۱۳. تشویق‌های کلامی
		۱۴. پرهیز از ستایش و تشویق بیش از حد
		۱۵. آگاهی از دلایل رفتارهای نادرست
		۱۶. تحریک کنجکاو و ورزشکار
		۱۷. بازی‌های عادلانه
		۱۸. بلوغ و تفاوت‌های جنسی

		۱۹. پوشش خبری ضعیف زنان در رسانه‌ها
		۲۰. ایجاد فضای عادلانه
عدالت جنسیتی Gender Justice		۲۱. امکانات برابر زنان با مردان
		۲۲. فضای اجتماعی برابر در جامعه
		۲۳. سانس‌های برابر در سالن‌های مشترک
		۲۴. زمان‌بندی عادلانه کلاس‌های زنانه و مردانه
		۲۵. حقوق و نتایج برابر در مقابل عملکرد یکسان (معیارهای مشابه)
آگاهی جنسیتی Gender Awareness	ایفای نقش جنس مقابل	۲۶. بازی‌درمانی با محوریت ایفای نقش جنس مقابل
		۲۷. آموزش همدلی در قالب تمرین
	Playing the Role of the Opposite Sex	۲۸. تشویق و حمایت مردان برای انجام‌دادن ورزش‌های به‌طور سنتی زنانه
		۲۹. مشارکت ورزشکاران مرد در تمیزکردن فضای سالن یا آماده کردن غذا در خوابگاه مسابقات
		۳۰. افزایش توقعات
تغییر نگرش Change Attitude		۳۱. آگاهی‌یافتن زنان از جایگاه واقعی‌شان
		۳۲. افزایش احساس اثربخشی
		۳۳. احساس محرومیت نسبی
		۳۴. ایجاد عقاید و نگرش‌های متفاوت درباره توانایی‌های ورزشی زنان
		۳۵. تغییر ملاحظات جنسیتی
		۳۶. تعدیل الگوها و ارزش‌های اجتماعی
		۳۷. برنامه‌های آموزش ایستادگی
		۳۸. افزایش درک بازیکنان از خشونت علیه زنان
رفتارهای محترمانه Respectful Behavior		۳۹. روابط محترمانه با زنان
		۴۰. بهبود ارتباطات انسانی
		۴۱. درک مردان از لزوم حقوق و فرصت‌های برابر برای زنان
مهارت‌های اجتماعی Social Skills	آموزش اخلاقی	۴۲. تواضع و فروتنی
	Ethical Education	۴۳. تقویت عوامل اخلاقی
چالش‌های اجتماعی Social Challenges		۴۴. به‌چالش کشیدن پرخاشگری در حین تمرینات
		۴۵. تلقی زنان به‌عنوان ابژه‌های مصرف و مصرف‌گرایی
		۴۶. به‌چالش کشیدن کلیشه‌ها و نقش‌های جنسیتی در تمرینات
		۴۷. فرض‌نشدن نقش زنان به‌عنوان قربانی و مردان به‌عنوان متجاوز
		۴۸. صحبت‌کردن مربی با شاگردان درباره احترام، صداقت و نبود خشونت

آموزش‌های محیطی Environmental Educations	آموزش مستقیم Direct Education	۴۹. برگزاری کارگاه‌های آموزشی با بازیکنان و مربیان در جهت برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان ۵۰. برگزاری مسابقاتی با این مضمون (برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان)
	آموزش بصری Visual Education	۵۱. استفاده از پوسترهای حاوی عکس‌های آموزنده ۵۲. بنرهای تبلیغاتی حاوی دستاوردهای ورزشی زنان ۵۳. سازگار ساختن پوشش شرعی زنان
	بازاریابی اجتماعی Social Marketing	۵۴. استفاده از روابط اجتماعی برای نشان دادن دستاوردهای زنان در حوزه ورزش ۵۵. حمایت از جامعه مدنی ۵۶. تلاش زنان برای پیگیری منافعشان در لغو نابرابری جنسیتی ۵۷. استفاده از ارتباطات اجتماعی در جهت ارتقای برابری جنسیتی و به چالش کشیدن کلیشه‌های جنسیتی
مهارت‌های کنترل خشم Anger Management Skills	مهارت‌های ارتباطی Communication Skills	۵۸. مهارت‌های صحبت کردن و گفت‌وگوی مؤثر ۵۹. ارتباط و مذاکره ۶۰. مهارت گوش کردن ۶۱. بیان صریح احساسات خود ۶۲. حفظ تسلط درونی ۶۳. بازی درمانی برای کودکان پرخاشگر
	خودکنترلی Self-Control	۶۴. آموزش تسلط بر خود ۶۵. گوشزدکردن پیامدهای رفتارهای پرخاشگرانه ۶۶. آموزش ابراز احساسات خود از طریق صحیح ۶۷. تقویت رفتار مغایر ۶۸. تنبیه
یادگیری مشارکتی Participatory Learning	مدیریت مشارکتی Participatory Management	۶۹. شکل‌دهی عادات مثبت درباره عدالت جنسیتی حین تمرینات ۷۰. استفاده از نظرهای زنان (بازیکنان) در همه عناصر و سطوح ورزش (طراحی تمرین، دکوراسیون باشگاه و غیره)
	فعالیت مشترک Joint Activity	۷۱. فراهم کردن فرصتی برای تمرین مشترک دختران و پسران با سن کم (پیش از رسیدن به سن تکلیف) ۷۲. محیط ورزشی امن ۷۳. برگزاری مسابقاتی که نتایج دختران و پسران وابسته به هم باشد. ۷۴. دیدگاه همکاری ۷۵. آموزش قهرمانان کلیدی باشگاه برای هدایت و تسهیل تغییر

		۷۶. پیشگیری و مقاومت در برابر جوک‌های جنسیتی
		۷۷. جابه‌جایی شناختی کامل
		۷۸. بازبرساخت جنسیت
	بازسازی شناختی	۷۹. بازسازی نقش‌های جنسیتی
	Cognitive Reconstruction	۸۰. رفتار سالم و نگرش‌ها و رفتارهای مثبت و جلوگیری از رفتارهای ناخواسته
		۸۱. صحبت کردن دربارهٔ اینک احساسات و ابراز آن توسط فرد، کنترل‌شدنی است.
		۸۲. تجسم هیجان‌های مثبت به هنگام تنش
		۸۳. بازاندیشی هویت جنسی
مهارت شناختی		۸۴. آموزش مهارت‌های خودآرام‌سازی
Cognitive Skills		۸۵. پذیرش مسئولیت رفتارها
	شناختی-هیجانی	۸۶. ورزش به‌عنوان عاملی برای کاهش استرس‌ها
	Cognitive-Emotional	۸۷. کاهش فشارها و استرس‌های کاری
		۸۸. توانمندی‌های روانی-اجتماعی
		۸۹. رفتارهای هیجانی در ورزش
	مهارت حل مسئله	۹۰. مدیریت هیجان خشونت
	Problem-Solving Skills	۹۱. هیجانات متعادل
		۹۲. آموزش مهارت حل مسئله
		۹۳. تفاوت حیات روحی زنان و مردان
		۹۴. منافع بنیادی متفاوت زنان و مردان
	تفاوت‌های زیستی	۹۵. تفاوت بیولوژیک
	Biological Differences	۹۶. افزایش عضلات مردان در بلوغ (پسر عادی)
		۹۷. قاعدگی زنان در بلوغ (دختر عادی)
		۹۸. قاعدگی و تبدیل‌شدن به زن ایده‌آل برای تولید مثل
		۹۹. تفاوت شیوهٔ دآوری‌های ارزشی زنان و مردان
		۱۰۰. ذهنیات، تجربیات و سلايق متفاوت زنان و مردان
جنسیت و فرهنگ		۱۰۱. عوامل مذهبی، قومی، هنجارها و سنت‌ها
Gender and Culture	فرهنگ عمومی	۱۰۲. تصورات قالبی جنسیتی، زنان دارای کمترین امتیاز جنسی
	General Culture	۱۰۳. هنجارهای جنسیتی
		۱۰۴. انتظارات نهادینه‌شده از نقش‌های زنانه و مردانه
		۱۰۵. تفاوت در باورهای جنسیتی دختران و پسران (باورهای غیر کلیشه‌ای تر پسران)

- ۱۰۶. طبقه‌بندی جنسیتی
- ۱۰۷. ورزش‌های زنانه و مردانه
- ۱۰۸. جهت‌گیری جنسیتی ورزش
- ۱۰۹. سازگار کردن پوشش شرعی زنان با شرایط ورزشی
- ۱۱۰. ترجیح جنسیتی ورزش‌ها

بعد از کدگذاری و تشکیل مقوله‌ها، کدگذاری محوری انجام شد. در این مرحله مقوله‌های حاصل از کدگذاری باز، با زیرمقوله‌ها، ویژگی‌ها و ابعاد حاصل از کدگذاری باز ارتباط یافت. در این مرحله، یک مقوله انتخاب می‌شود و به‌عنوان پدیده مرکزی مدنظر قرار می‌گیرد و سپس دیگر مقوله‌ها به آن ربط داده می‌شوند. مقوله‌های دیگر عبارت‌اند از: شرایط علی، راهبردها، شرایط زمینه‌ای و مداخله-گر و پیامدها. این مرحله مشتمل بر ترسیم یک نمودار است که «الگوی کدگذاری» نامیده می‌شود و روابط بین مقوله‌های پنج‌گانه ذکر شده را نشان می‌دهد (کرسول، ۲۰۰۵، ۳۹۸). در واقع، در کدگذاری محوری، مقوله‌ها به‌طور نظام‌مند بهبود می‌یابند و با زیرمقوله‌ها پیوند داده می‌شوند. در مرحله کدگذاری انتخابی، یک نظریه از روابط بین مقوله‌های موجود در مدل کدگذاری محوری به نگارش درمی‌آید. کدگذاری انتخابی از طریق فنونی نظیر نگارش خط داستان که مقوله‌ها را به هم متصل می‌کند و فرایند دسته‌بندی از طریق یادداشت‌های شخصی درباره ایده‌های نظری است. در یک خط داستان، پژوهشگر بررسی می‌کند چگونه عوامل مخصوصی بر پدیده اثر می‌گذارند و به استفاده از راهبردهایی خاص با خروجی‌های ویژه منجر می‌شوند (کرسول، ۲۰۰۵)؛ به عبارت دیگر، کدگذاری انتخابی، یافته‌های مراحل کدگذاری قبلی را دریافت می‌کند، مقوله محوری را انتخاب می‌کند، به‌شکلی نظام‌مند آن را به دیگر مقوله‌ها ربط می‌دهد، آن روابط را اثبات می‌کند و مقوله‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند، تکمیل می‌کند (استراوس و کوربین، ۱۹۹۰)؛ به این ترتیب، پس از کدگذاری محوری به کدگذاری انتخابی اقدام شد و برای این کار از یادداشت‌ها و رفت و برگشت بین مقوله‌ها و کدها استفاده شد. درنهایت، الگوی کدگذاری بصری حاصل شد که در شکل شماره دو مشاهده می‌شود.

شکل ۲- الگوی کدگذاری بصری مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد استراوس و کوربین

Figure 2-Visual Coding Pattern Based on the Grounded Theory of Strauss and Corbin

بحث و نتیجه‌گیری

نابرابری‌های جنسیتی در ورزش موضوعی است که از نظر دانشگاهی به‌طور مداوم به آن توجه می‌شود، اما تمرکز پژوهش‌ها بیشتر بر سطوح سازمانی است و توجه کمتری به نقش مربیگری و مؤلفه‌های آموزشی مؤثر در جهت دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان شده است. در این وضعیت، به‌منظور آموزش مربیان پایه در کلاس‌های مربیگری و همچنین سایر مربیان در قالب کارگاه‌ها و کلاس‌های آموزشی، تدوین چارچوب‌ها و مدل‌هایی برای هماهنگی برنامه‌ها ضروری به نظر می‌رسد. در همین راستا این پژوهش با هدف تدوین الگوی برنامه‌های آموزشی در ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان انجام شد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مهارت‌های انگیزشی موجب وادار کردن (شرایط علی) مدیران فدراسیون‌های گوناگون ورزشی به برنامه‌ریزی و اقدام در جهت شکل‌گیری برنامه‌های آموزشی در ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان می‌شود. این عامل شامل سه زیرمجموعه «توانمندسازی»، «خودپندارنده مثبت» و «هدایت‌کننده و نیرودهنده» است. راپاپورت^۱ توانمندسازی را روندی تعریف کرد که توسط آن افراد، سازمان‌ها و جوامع، کنترل موضوعات مربوط به خود را به دست می‌آورند (لیم و دیکسون، ۲۰۱۸، ۴۰۲) و پس از آن نه تنها می‌توانند درباره انتخاب‌های شخصی خود تصمیم بگیرند، بلکه بر سیاست و ساختاری که در آن زندگی می‌کنند نیز تأثیرگذار هستند که ورزش می‌تواند وسیله‌ای قدرتمند برای به دست آوردن چنین کنترلی توسط زنان باشد (کی، ۲۰۰۹، ۱۱۷۸؛ کافمن و وولف^۲، ۲۰۱۰، ۱۵۵). خودپندارنده، انگیزه قوی در رفتار فرد است. در واقع، عمل و رفتار فرد مطابقت دارد با اینکه او در آن زمان خود را چگونه می‌بیند (سعیدیان و نیلی، ۲۰۱۱، ۳). در این راستا خودپندارنده مثبت به احساس ارزشمندی در فرد منجر می‌شود. هدایت‌کننده و نیرودهنده نیز به گرایش فرد برای عمل کردن به طریقی خاص اشاره دارد و در واقع شدت و جهت احساس و رفتار را مشخص می‌کند. براساس این تعاریف، فراگیری مهارت‌های انگیزشی در قالب ورزش موجب می‌شود زنان به این باور دست یابند که توانایی لازم برای انجام دادن و کنترل مسئولیت‌های مختلف در سطح جامعه را دارا هستند. همچنین زنان از جایگاه واقعی‌شان آگاه می‌شوند و دیدگاه تساوی‌خواهانه در آن‌ها تقویت می‌شود؛ در نتیجه این موارد مطالبه‌گری زنان در جهت دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان بیشتر خواهد شد. به‌طور کلی، از نظر مصاحبه‌کنندگان، آموزش مهارت‌های انگیزشی در ورزش موجب برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان در جامعه می‌شود.

نتایج پژوهش نشان داد که عامل «یادگیری مشارکتی» می‌تواند شرایط لازم (شرایط زمینه‌ای) را برای ایجاد برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان فراهم آورد. این عامل شامل دو زیرمجموعه «مدیریت مشارکتی» و «فعالیت مشترک» می‌شود. در این باره نتایج پژوهش اندرسون^۴ (۲۰۰۸) نشان داد که تفکیک جنسیتی، گروه‌بندی شدید و نبود شرایط و زمان مناسب برای تعامل در ورزش، اغلب مردان را از تجربیات زنان در اجتماع محروم می‌کند؛ جایی که می‌تواند بستر لازم را

1. Rappaport
2. Kay
3. Kaufman & Wolff
4. Anderson

برای شناخت توانایی‌های ورزشی زنان فراهم آورد. به اعتقاد مصاحبه‌کنندگان پژوهش حاضر نیز ایجاد شرایط برای کار گروهی زنان و مردان در مدیریت فعالیت‌های ورزشی، داشتن اهداف صریح و روشن و تعاملات می‌تواند موجبات شناخت توانایی‌های زنان را فراهم کند، ذهنیت منفی مردان درباره آن‌ها را کاهش دهد و در نهایت موجب افزایش برابری جنسیتی و کاهش خشونت علیه زنان شود. با توجه به وضعیت فرهنگی جامعه ایران و نتایج پژوهش حاضر می‌توان از طریق ترویج فرهنگ «ورزش همراه با خانواده» (به خصوص در فضاهایی همچون پارک‌ها)، مدیریت رویدادهای ورزشی به صورت مشترک (مانند مسابقات دانشجویی) و برگزاری مسابقات مشترک با نتایج وابسته به هم (همانند طرح فدراسیون جهانی تکواندو برای برگزاری مسابقات میکس) به یادگیری مشارکتی پرداخت.

به اعتقاد کوربین و استراوس (۲۰۰۸)، شرایط مداخله‌گر به مثابه بستری عمل می‌کنند که باعث تخفیف یا تشدید پدیده‌ها می‌شوند. در پژوهش حاضر، این عامل، «جنسیت و فرهنگ» است و شامل دو زیرمجموعه «تفاوت‌های زیستی» و «فرهنگ عمومی» است. از دید متخصصان، وضعیت فرهنگی و کلیشه‌های جنسیتی که درباره نقش‌های زنان و ورزش زنان (دیدگاه مردانه‌بودن ورزش) در جامعه وجود دارد، برای برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت از طریق ورزش، موانعی را ایجاد می‌کند. به اعتقاد آنان، بیشترین تصویری که از زنان ارائه می‌شود، در قالب وظایف خانه، مادر بودن، شریک زندگی یک مرد و حتی با اندامی جذاب برای مردان است و به توانایی‌های دیگر زنان از جمله ورزشکار بودن توجه کمتری می‌شود. همچنین دانکن^۱ به این نکته اشاره می‌کند که رویکرد دنیای ورزش به زنان (در طی تاریخ) یا رویکرد طرد مطلق بوده است یا طرد نسبی. این طرد در دنیای ورزش نتیجه توافق وسیع‌تری درباره تعریف زنانگی در اجتماع است (صدیقی و ذکایی، ۲۰۱۵). از طرف دیگر، متخصصان، تفاوت‌های زیستی (فیزیولوژیک و بیولوژیک) همچون میزان عضلات، هورمون‌ها و غیره مردان و زنان را از دلایل اصلی تقویت کلیشه‌های جنسیتی در سطح جامعه می‌دانند؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که عامل جنسیت و فرهنگ می‌تواند موجب تشدید نابرابری جنسیتی و خشونت علیه زنان شود که این عامل لزوم توجه به ایجاد شناخت درباره تفاوت‌های زیستی و فیزیولوژیک زنان و مردان و رد دیدگاه‌های فرهنگی نادرست در آموزش‌های ورزشی را نمایان می‌کند.

1. Duncan

براساس نظر کوربین و استراوس (۲۰۰۸)، پدیده اصلی در نظریه داده‌بنیاد، پدیده‌ای است که درباره آن به نظریه‌پردازی اقدام می‌شود. در این پژوهش، این پدیده، «آگاهی جنسیتی» است که شامل سه زیرمجموعه «عدالت جنسیتی»، «ایفای نقش جنس مقابل» و «تغییر نگرش» می‌شود. برای تحقق عدالت جنسیتی در سطح جامعه، علاوه بر توجه به برابری فرصت‌ها (امکانات برابر، فضای اجتماعی برابر و غیره)، باید تفاوت‌ها، علایق و ترجیحات زنان و مردان را نیز مدنظر قرار داد. از طرف دیگر، متخصصان به دستیابی به نتایج برابر اشاره می‌کنند؛ یعنی تلاش‌ها و توانایی‌های برابر بدون در نظر گرفتن جنسیت باید به نتایج برابر (حقوق برابر) منتج شود. براساس نتایج این پژوهش، یکی دیگر از راه‌های دستیابی به آگاهی جنسیتی، ایفای نقش جنس مقابل است که این نتیجه با نتایج پژوهش لیستون و همکاران (۲۰۱۷) همخوان است. به اعتقاد متخصصان، آموزش همدلی (خود را به جای دیگران قرار دادن) و انجام دادن وظایفی که به طور سنتی برای جنس مخالف تعریف شده است، تا حد زیادی می‌تواند موجب آگاهی جنسیتی شود. در ورزش بسیاری از رشته‌ها طبقه‌بندی جنسیتی شده‌اند؛ به‌عنوان مثال، ایروبیک و تنیس روی میز، ورزش زنان و کاراته و فوتسال ورزش مردانه محسوب می‌شوند که تشویق افراد به انجام دادن ورزش‌های جنس مقابل تا حدود زیادی می‌تواند به از بین رفتن کلیشه‌های جنسیتی و در نتیجه فروریختن مشروعیت نابرابری کمک کند. از طرف دیگر، مطالعات ورزش برای توسعه و صلح نشان داده‌اند که با یادگیری ورزش‌های رزمی مانند کاراته، زنان جوان ممکن است فرصت دفاع از خود را در برابر خشونت‌های مبتنی بر جنسیت، خشونت خانگی و/یا جنسی داشته باشند (هیپرست، ساندستروم و آرکسی،^۱ ۲۰۱۴، ۱۵۹؛ هیپرست و همکاران، ۲۰۱۷، ۲). همچنین براساس نتایج این پژوهش لازم است مرئبان به تغییر نگرش ورزشکاران درباره توانایی‌های زنان اقدام کنند. این کار می‌تواند با تعدیل الگوها و ارزش‌های اجتماعی، افزایش درک بازیکنان از خشونت علیه زنان، رضایت و نحوه حفظ روابط محترمانه با زنان و غیره برای مردان و با ایجاد برنامه‌های آموزش ایستادگی، آگاهی یافتن زنان از جایگاه واقعی‌شان، تغییر ملاحظات جنسیتی و غیره برای زنان انجام شود؛ این نتیجه با نتایج پژوهش میلر و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد. همچنین به اعتقاد مصاحبه‌کنندگان در پژوهش حاضر، یکی از مشکلات عمده زنان در سطح جامعه، اطلاع‌نداشتن آنان

1. Sundstrom & Arksey

از حقوق خود است. در برخی از مناطق کشور نابرابری و اعمال خشونت علیه زنان آنقدر توسط زنان درونی شده که به امری عادی تبدیل شده است؛ بنابراین فضای ورزش و تعاملاتی که در این فضا وجود دارد، باید بستری برای تغییر نگرش زنان در رابطه با حقوق اساسی خود فراهم آورد تا احساس محرومیت کرده و برای دستیابی به خواسته‌های برحق خود تلاش کنند که این امر بدون آموزش میسر نخواهد شد.

به اعتقاد کوربین و استراوس (۲۰۰۸)، کنش‌ها و تعاملات بیانگر رفتارها، واقعیت‌ها و تعاملات هدفداری هستند که تحت‌تأثیر شرایط مداخله‌گر و بستر حاکم حاصل می‌شوند و استراتژی‌های ایجادشده برای کنترل، اداره و برخورد با هر پدیده در شرایط مشاهده‌شده خاصی هستند. در این بخش از متخصصان سؤال شد که برای کاهش نابرابری و خشونت علیه زنان چه آموزش‌هایی باید در ورزش داده شود؟ پاسخ‌های دریافت‌شده در قالب دو مقوله «مهارت‌های کنترل خشم» و «آموزش‌های محیطی» کدبندی شدند که این نتیجه با نتایج پژوهش لیستون و همکاران (۲۰۱۷) همخوان است. مهارت‌های کنترل خشم شامل خودکنترلی و مهارت‌های ارتباطی است. به باور پنواد^۱ (۲۰۱۲)، ناتوانی در برقراری ارتباط اثربخش و حل تعارض‌های بین‌فردی سهم و نقش زیادی در پرخاشگر کردن افراد در زندگی زناشویی دارد (به نقل از منتظرالمهدی، ۲۰۱۵). براساس نظر متخصصان شرکت‌کننده در این پژوهش نیز آموزش تسلط بر خود، گوشزد کردن پیامدهای رفتارهای پرخاشگرانه، آموزش ابراز احساسات خود از طریق صحیح و غیره، در قالب تمرین‌های ورزشی برای یادگیری خودکنترلی و نیز آموزش مهارت‌های صحبت کردن و گفت‌وگوی مؤثر، مهارت گوش کردن، ارتباط و مذاکره و غیره در قالب تمرین‌های ورزشی برای فراگیری مهارت‌های ارتباطی می‌تواند به کاهش خشم در جامعه و به‌خصوص کاهش خشونت علیه زنان کمک کند. بدیهی است که این آموزش‌ها باید به‌صورت تدریجی صورت گیرد و مربیان شیوه آموزش را در کارگاه‌ها و دوره‌های مربیگری فراگیرند. آموزش‌های محیطی نیز شامل آموزش مستقیم، بازاریابی اجتماعی و آموزش بصری می‌شود که این موارد از روش‌های متداول برای ترویج برابری و پیشگیری از خشونت علیه زنان در سراسر جهان‌اند (لیستون و همکاران، ۲۰۱۷، ۱۵). از نظر متخصصان شرکت‌کننده در این پژوهش نیز برنامه‌های آموزش مستقیم از جمله

1. Penvad

برگزاری کارگاه‌های آموزشی با بازیکنان و مربیان با موضوعیت برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان و برگزاری مسابقاتی با این مضمون می‌توانند برای رسیدن به هدف تأثیرگذار باشند. ارتباطات و کمپین‌های بازاریابی اجتماعی نیز شامل افراد ورزشی می‌شوند که نگرش‌های نابرابری و خشونت را نفی می‌کنند. همچنین این بازیکنان ممکن است پیام‌هایی با هدف برابری و جلوگیری از خشونت را در شبکه‌های اجتماعی با دیگران به اشتراک بگذارند و این تفکر را به افراد زیادی منتقل کنند. روش ذکر شده باعث ایجاد روابط محترمانه می‌شود و بازیکنان زن و مرد را درباره این موضوع هماهنگ و متمرکز می‌کند. از طرف دیگر، آموزش بصری که شامل استفاده از پوستره‌های حاوی عکس‌های آموزنده، بنرهای تبلیغاتی حاوی دستاوردهای ورزشی زنان در باشگاه‌ها و غیره است، به‌نوبه خود می‌تواند توجه بازیکنان را به خود جلب کند و بر آنان تأثیر مثبت بگذارد.

کوربین و استراوس (۲۰۰۸) پیامد را نتیجه و حاصل فرایندها و تعاملات می‌دانند. در این پژوهش دو عامل «مهارت شناختی» و «مهارت اجتماعی» به‌عنوان پیامد تدوین الگوی برنامه‌های آموزشی در ورزش در جهت دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان شناسایی شدند. مهارت شناختی شامل بازسازی شناختی، شناختی-هیجانی و مهارت حل مسئله است. از نظر متخصصان شرکت‌کننده در این پژوهش، دادن آموزش‌های مناسب به تدریج موجب بازسازی نقش‌های جنسیتی، بازاندیشی هویت جنسی، رفتار سالم و نگرش‌ها و رفتارهای مثبت و جلوگیری از رفتارهای ناخواسته و غیره، برای ورزشکاران خواهد شد. در بخش شناختی-هیجانی نیز متخصصان به پیامدهای مهمی چون فراگیری خودآرام سازی اشاره کردند. نکته درخور توجه در این مفهوم، شناسایی مؤلفه‌های کاهش فشارها و استرس‌های کاری و ورزش به‌عنوان عاملی در جهت کاهش استرس‌هاست؛ به این معنی که تمرینات ورزشی با کاهش استرس و فشارها می‌توانند کمک زیادی به کاهش خشونت‌های خانگی کنند. الیاس و دانینگ^۱ (۱۹۹۸) ورزش را در چارچوب مفهوم «نیاز به هیجان» تحلیل کردند. ساختار موقعیت‌های ورزشی به‌گونه‌ای است که محرک احساسات است و تنش‌ها را به شکل کنترل شده به هیجان‌های متعادل و بی‌خطر تبدیل می‌کند (اوریوردان و زامبوانگا^۲، ۲۰۰۸، ۲۴۸). نتایج این

1. Elias & Dunning
2. O'Riordan & Zamboanga

پژوهش نیز نشان داد آموزش‌های مناسب می‌توانند موجب مدیریت هیجان خشونت، فراگیری مهارت حل مسئله، هم‌نوایی و توانایی کنترل خشم ورزشکاران شوند. از طرف دیگر، مهارت‌های اجتماعی شامل رفتارهای محترمانه، آموزش اخلاقی و چالش‌های اجتماعی است. طبق نظر متخصصان شرکت-کننده در این پژوهش، آموزش‌های مناسب موجب احترام به زنان، بهبود ارتباطات انسانی و درنهایت احساس برابری مردان با زنان می‌شود. در بخش آموزش اخلاقی، ورزشکاران تواضع و فروتنی را فرامی‌گیرند و فاکتورهای اخلاقی‌شان تقویت می‌شود. از دیگر پیامدهای آموزش‌های برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان در قالب ورزش، می‌توان از به‌چالش کشیده شدن مشکلات اجتماعی چون تلقی زنان به‌عنوان ایزه‌های مصرف و مصرف‌گرایی، کلیشه‌ها و نقش‌های جنسیتی و درنتیجه فرض‌نشدن نقش زنان به‌عنوان قربانی و مردان به‌عنوان متجاوز نام برد.

با توجه به اهمیت موضوع برابری جنسیتی و خشونت علیه زنان در سراسر جهان، تاکنون پژوهش‌های بسیاری درباره تأثیر ورزش بر این موارد انجام شده‌اند، اما مطالعات پژوهشگر نشان داد که در پژوهش‌هایی اندک به بررسی برنامه‌های آموزشی مؤثر در قالب ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و کاهش خشونت علیه زنان پرداخته شده است؛ بنابراین این پژوهش الگویی جامع برای برنامه‌های آموزشی مربیان و سپس ورزشکاران در راستای برابری و جلوگیری از خشونت فراهم کرده است. در این باره پژوهشگران دیگر می‌توانند بر برنامه‌های آموزشی برای مردان و یا زنان به صورت جداگانه تمرکز کنند.

در جمع‌بندی نهایی می‌توان گفت که نوع آموزش، شیوه رفتاری مربیان و سایر تعاملاتی که در فضای ورزش اتفاق می‌افتد، تأثیر زیادی بر ادراک ورزشکاران از برابری جنسیتی و خشونت علیه زنان دارد؛ از این رو براساس نتایج پژوهش حاضر، توجه به الگوی برنامه‌های آموزشی ارائه‌شده و استفاده از این الگو برای آموزش مربیان و سپس ورزشکاران می‌تواند به افزایش برابری جنسیتی و کاهش خشونت علیه زنان در جامعه کمک کند.

تشکر و قدردانی

از همه متخصصان و خبرگانی که با صرف وقت و دقت در مصاحبه‌های باز این پژوهش شرکت کردند، سپاسگزاریم.

References

1. Abbaszadeh, M. (2012). Validity and reliability in qualitative researches. *Journal of Applied Sociology*, 45, 19-34. (in Persian).
2. Ahmadi, Y., Sohrabzadeh, M., & Ashayeri, T. (2015). Sociological analysis approaches and goals of gender equality in human development. *Journal of Social Development*, 8(4), 155-176. (in Persian).
3. Akbari, M., Jafarzadeh, M., Zali, M. R., & Razavi, S. M. (2014). A review of the mixed research method (2nd ed.). Tehran: Tehran University Press. (in Persian).
4. Akers, R. L., & Sellers, C. S. (2004). *Criminological theories: Introduction, evaluation, and application* (4th ed.). Los Angeles: Roxbury.
5. Anderson, E. (2008). "I used to think women were weak": Orthodox masculinity, gender segregation, and sport. *Sociological Forum*, 23(2), 257-280.
6. Atmar, Weiss. (2010). *Basics of sport sociology* (K. Rasekh, Trans). Tehran: Ney Publication. (in Persian).
7. Brace-Govan, J. (2004). Weighty matters: Control of women's access to physical strength. *The Sociological Review*, 52(4), 503-531.
8. Creswell, J. W. (2005). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (2nd ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.
9. Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2006). *Designing and conducting mixed methods research*. London: Sage Publication Inc.
10. Cesari, J. (2012). Saudi women going to Games is a sham. Available at: Special to CNN (Accessed 8 January 2014).
11. Coakley, J. (2003). *Sport in society: Issues and controversies* (8th ed.). MA, Boston: McGraw-Hill.
12. Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Strategies for qualitative data analysis. Basics of Qualitative Research. Techniques and procedures for developing grounded theory* (3rd ed.). SAGE Publications, Inc.
13. Delavar, A. (2004). *Fundamentals of opinion and practical research*. Tehran: Roshd. (in Persian).
14. Danaeifar, H & Emami, S. M. (2007). Qualitative Research Strategies: A Reflection on Data Theory Theory. *Strategic management Thought*. 1(2), 69-97. (in Persian).
15. Gholipour, M., & Kashkar, S. (2020). The effect of exercise on gender equality and prevention of violence against women. Paper presented at the National Conference on Women and Sports, Tehran. (in Persian).
16. Hajipour Sardavi, S. (2019). A time to end violence against women. Islamic Republic News Agency. Available at: IRNA (Accessed 30 November 2019). (in Persian).
17. Hancock, M., Lyras, A., & Ha, J.-P. (2013). Sport for development programs for girls and women: A global assessment. *Journal of Sport for Development*, 1(1), 15-24.
18. Hayhurst, L., Sundstrom, L., & Arksey, E. (2017). Navigating norms: Charting gender-based violence prevention and sexual health rights through global-local sport for development and peace relations in Nicaragua. *Sociology of Sport Journal*, 35(3), 1-42.

19. Hayhurst, L. M. C., MacNeill, M., Kidd, B., & Knoppers, A. (2014). Gender relations, gender-based violence and sport for development and peace: Questions, concerns and cautions emerging from Uganda. *Women's Studies International Forum*, 47, 157-167.
20. Hemmati, R., & Maktoobian, M. (2013). A study on gender inequality among the selected Middle East countries: With an emphasis on Iran's position. *Women's Research Journal*, 4(8), 115-142. (in Persian).
21. Hosseini, S. H., Mohseni, R. A., & Firozjaeian, A. A. (2019). The sociological explanation of violence against women (an experimental study). *Social Studies and Research in Iran*, 8(2), 411-432. (in Persian).
22. Jaime, M. C. D., McCauley, H. L., Tancredi, D. J., Nettiksimmons, J., Decker, M. R., Silverman, J. G., Miller, E. (2015). Athletic coaches as violence prevention advocates. *Journal of interpersonal violence*, 30(7), 1090-1111.
23. Kaufman, P., & Wolff, E. A. (2010). Playing and protesting: Sport as a vehicle for social change. *Journal of Sport and Social Issues*, 34(2), 154-175.
24. Kay, T. (2009). Developing through sport: Evidencing sport impacts on young people. *Sport in Society*, 12(9), 1177-1191.
25. Kidd, B. (2008). A new social movement: Sport for development and peace. *Sport in Society*, 11(4), 370-380.
26. Lim, S. Y., & Dixon, M. A. (2018). A conceptual framework of sport participation and women's empowerment. *Managing Sport and Leisure*, 22(5), 400-413.
27. Liston, R., Mortimer, S., Hamilton, G., & Cameron, R. (2017). *A team effort: Preventing violence against women through sport*. Melbourne: RMIT University and Our Watch.
28. Ludermir, A. B., Schraiber, L. B., D'Oliveira, A. F., França-Junior, I., & Jansen, H. A. (2008). Violence against women by their intimate partner and common mental disorders. *Social Science & Medicine*, 66(4), 1008-1018.
29. Miller, E., Jones, K. A., Ripper, L., Paglisotti, T., Mulbah, P., & Abebe, K. Z. (2020). An athletic coach-delivered middle school gender violence prevention program: a cluster randomized clinical trial. *JAMA Pediatrics*, 174(3), 233-249.
30. Meier, M., & Saavedra, M. (2009). Esther Phiri and the Moutawakel effect in Zambia: An analysis of the use of female role models in sport-for-development. *Sport in Society*, 12(9), 1158-1176.
31. Mohammad Pour, A. (2010). *Meta method (The philosophic and practical foundation)*: Tehran: Sociologs Publication. (in Persian).
32. Motameni, A., Hemmati, A., & Moradi, H. (2014). Identifying and prioritizing the barriers for women's sports activities. *Sports Management Studies*, 6(24), 111-130. (in Persian).
33. Montazerolmahdi, S. (2015). Impact of acquiring provocation control skills on mitigating anger, mental security, conjugal satisfaction and young couples, esprit. *Social Security Studies*, 2(43), 21-36. (in Persian).
34. Naghdi, A., Balali, E., & Imani, P. (2011). A study on socio-cultural barriers of women's participation in sports (Case study: 20-40 year-old female athletes and non-

- athletes in Hamedan province). *Women in Development and Politics*, 9(1), 163-147. (in Persian).
35. Niyazi, M., Afra, H., Nejadi, A., & Sokhahi, A. (2017). Meta-analysis of factors influencing violence against women. *Women's Research Journal*, 8(22), 83-104. (in Persian).
 36. O'Riordan, S. S., & Zamboanga, B. L. (2008). Aspects of the media and their relevance to bulimic attitudes and tendencies among female college students. *Eating behaviors*, 9(2), 247-250.
 37. Panahi, H., Salmani, B., & Al-Imran, S. A. (2016). The impact of gender inequality in education on Iran's economic growth. *Economic Sociology and Development*, 5(1), 43-61. (in Persian).
 38. Poudel T. N. (2016). Gender and violence in school: Current phenomena and coping strategies. *The SIJ Transactions on Advances in Space Research & Earth Exploration (ASREE)*, 4(6), 1-8.
 39. Qaderzadeh, O., & Hosseini, S. C. (2015). Women's sports and its meaningful implications. *Women in Development and Politics (Women's Research)*, 13(3), 309-334. (in Persian).
 40. Rezaei, Sh. D. (2018). Designing a revenue model for Iranian Football Clubs: With grounded theory approach. *Applied Research of Sport Management*, 6(3), 101-116. (in Persian).
 41. Saavedra, M. (2005). Women, sport and development. *International Platform on Sport and Development*, 4(2): 225- 253.
 42. Sedaghat Zadegan, Sh. (2006). Sociability through sports. *Olympic Quarterly*. 13(4), 61-71. (in Persian).
 43. Saeediyān, F., & Nili, M. R. (2011). A study on the effect of assertiveness training on social adjustment and positive self-concept for head-of-household women. *Clinical Psychology Studies*, 2(5), 91-115. (in Persian).
 44. Sammut, D., & Bradbury-Jones, C. (2019). A systematic review. *Trauma, Violence and Abuse*. <https://doi.org/10.1177/1524838019843198>.
 45. Sedighi, S., & Zakaei, M. S. (2015). Femininity and sports. *Social Psychological Studies of Women*, 13(2), 67-92. (in Persian).
 46. Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research techniques*. Thousand, Oaks, CA :Sage Publications.
 47. Streubert Speziale, H., & Rinaldi Carpenter, D. (2011). *Qualitative research in nursing: Advancing the humanistic imperative* (5th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins Co.
 48. Vakili, P. (2007). Assessing the impact of problem-solving skills training (P.S.S.T) on controlling adolescent anger in 15-12 year old boys. *Thought and Behavior in Clinical Psychology*, 2(6), 39-48. (in Persian).
 49. Williams, D. J., & Neville, F. G. (2014). *Sport-related domestic violence: Exploring the complex relationship between sporting events and domestic violence. Overcoming Domestic Violence, Social issues, justice and status*, Nova Science Publishers, New York, 241-157.

استناد به مقاله

قلی‌پور، مهشید؛ و کشکر، سارا. (۱۴۰۰). تدوین الگوی برنامه‌های آموزشی در ورزش برای دستیابی به برابری جنسیتی و جلوگیری از خشونت علیه زنان. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۳(۶۸)، ۱-۲۹. شناسه دیجیتال: 10.22089/SMRJ.2020.9095.3080

Gholi Poor, M. & Keshkar, S. (2021). An Educational Program Pattern in Sports to Achieve Gender Equality and Violence Prevention against Women. Sport Management Studies, 13(68), 1-29. (in Persian). DOI: 10.22089/SMRJ.2020.9095.3080

